

Zitting 1974-1975

13 473 (R990)

Wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, inhoudende beëindiging van de Statutaire band met Suriname

Nr. 5

Verslag van de Staten van Suriname

Ontvangen 28 juli 1975

Aan de heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

De Staten van Suriname hebben hierbij de eer te berichten, dat zij in hun huishoudelijke vergadering van maandag 21 juli 1975 het Ontwerp van Rijkswet houdende wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, inhoudende beëindiging van de Statutaire band met Suriname (R990), aan een bespreking hebben onderworpen, waaraan de navolgende beschouwingen kunnen worden ontleend.

Vermits door de effectuering van het onderhavige ontwerp van rijkswet de verwezenlijking van de volledige staatkundige onafhankelijkheid van Suriname wordt bewerkstelligd en daarmee één der essentiële punten uit de door het parlement goedgekeurde regeringsverklaring van het kabinet-Arron wordt gerealiseerd, achten vele leden een spoedige goedkeuring van het onderhavige ontwerp in het welbegrepen belang van Suriname. De beëindiging van de statutaire band en de proclamatie van de soevereiniteit van Suriname zijn niet alleen het gevolg van de natuurlijke ontwikkeling, die zich de laatste decennia in de staatkundige verhoudingen tussen landen heeft gemanifesteerd, maar betekenen ook het systematisch voldoen aan een wettelijk mandaat van de Surinaamse bevolking, op basis van de adviezen, zoals die zijn neergelegd in het Rapport van de Koninkrijkscommissie.

In dit verband moge erop worden gewezen, dat de bij Koninklijk besluit van 5 januari 1972 ingestelde Koninkrijkscommissie de opdracht had alternatieven voor de staatkundige verhouding tussen Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen voor te bereiden, terwijl bij Koninklijk Besluit van 4 juli 1974 in verband met de door de regering van Suriname aangekondigde onafhankelijkheid tegen uiterlijk 31 december 1975, voor zover betreft de uit die onafhankelijkheid voortvloeiende problemen, een aanvullende opdracht werd gegeven. Tevens moge worden gesignaleerd de diverse ter zake getekende protocollen die mede de systematische en etappegewijze benadering accentueren, welke de regering steeds betracht heeft bij de voorbereiding van de nationale zelfstandigheid van Suriname.

Onverminderd het voorgaande achten de vele leden het dienstig te releveren, dat de statutaire band, die door de aanvaarding van deze rijkswet wordt beëindigd in de achter ons liggende tijd ongetwijfeld zijn nut heeft gehad en een zekere ontwikkeling heeft kunnen bevorderen in de overgang tot soevereine staat.

Genoemde leden dragen de overtuiging, dat de verwezenlijking van de onafhankelijkheid van Suriname met ingang van 25 november 1975, zijnde voor ons land een nationale gebeurtenis, sine dubio geschraagd zal worden door het gehele Surinaamse volk en stellen derhalve voor geen bedenkingen in te brengen tegen de betreffende rijkswet, waarmede immers de rechtsorde, zoals neergelegd in het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, in overeenstemming wordt gebracht met de dan intredende rechtstoestand.

Andere leden geven te kennen, dat er van een wezenlijk mandaat van de Surinaamse bevolking met betrekking tot het effectueren van een fundamentele verandering in Surinaamse staatkundige status geen sprake kan zijn, aangezien grondwetgeving en wijziging van de rechtsorde bij uitstek een nationale aangelegenheid zijn, waarbij het gehele volk betrokken dient te worden.

Deze leden wijzen erop, dat in alle lagen van het Surinaamse volk een groot onbehagen bestaat ten aanzien van de wijze, waarop de regering meent de volledige zelfstandigheid van Suriname te moeten realiseren. Zij betwijfelen het dan ook ten eerste, dat – indien niet alsnog deze aangelegenheid op werkelijk nationale basis wordt aangepakt – de verwezenlijking van de soevereiniteit door een zeer groot deel van de Surinaamse bevolking zal worden geschraagd.

Voorts wensen de hier aan het woord zijnde leden aan te tekenen, dat het Statuut ertoe heeft bijgedragen, dat Suriname binnen deze rechtsorde zich vreedzaam heeft kunnen ontwikkelen, terwijl zulks bij andere landen helemaal niet het geval is geweest. Ook wijzen zij erop, dat beëindiging van deze rechtsorde geen achteruitgang in rechtszekerheid mag meebrengen. Om deze reden menen deze leden het navolgende amendement (met toelichting) in het onderhavige ontwerp van rijkswet te moeten voorstellen:

A. Wijzigingen

1. In de considerans wordt in plaats van 'geen later tijdstip dan einde 1975' gelezen: korte termijn.
2. In artikel I wordt:
 - a in artikel 62 lid 1 in plaats van 'met ingang van 25 november 1975' gelezen: met ingang van een door de Regeringen van Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen te bepalen datum, welke ten minste één maand tevoren schriftelijk ter kennis van de Staten-Generaal, de Staten van Suriname en de Staten van de Nederlandse Antillen wordt gebracht.
 - b in artikel 62 lid 2 in plaats van 'genoemde' gelezen: bedoelde.
3. In artikel II wordt in plaats van '25 november 1975' gelezen: de in artikel 62 lid 1 van het Statuut bedoelde datum.

B. Toelichting

'Vermits met de inwerkingtreding van de rijkswet het Statuut zijn werking ten aanzien van Suriname verliest, moet vooraf de nodige wetgeving met betrekking tot ten minste een aantal fundamentele aangelegenheden tot stand zijn gebracht, opdat deze tegelijk met de beëindiging van de statutaire rechtsorde van kracht kan worden, daar anders er een ongewenst juridisch vacuum zal ontstaan.

Uiteraard wordt hierbij in de eerste plaats gedacht aan de Grondwet van de Republiek Suriname, waarin de grondslagen voor de inrichting van de soevereine staat en voor de waarborging van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, de rechtszekerheid en de deugdelijkheid van bestuur moeten zijn neergelegd, en welke tegelijk met de beëindiging van de statutaire rechtsorde in werking moet treden, opdat een constitutioneel vacuum wordt voorkomen.

Maar behalve de Grondwet moet ook de nieuwe organieke wetgeving tot stand zijn gebracht, althans met betrekking tot een aantal onderwerpen, welke momenteel in de, eveneens voor Suriname geldige, Koninkrijkswetgeving zijn geregeld, dan wel welke grondig dienen te worden aangepast. Met name wordt hierbij gedacht aan: de wetgeving inzake de nationaliteit, de defensie, het militair straf- en tuchtrecht, de militaire rechtspleging, de buitenlandse dienst, het reglement van de President, de rechterlijke organisatie, de industriële en intellectuele eigendom, etc.

Indien nu een specifieke datum in de rijkswet is genoemd, dan bergt dit het grote gevaar in zich, dat – mochten de vorenbedoelde essentiële wettelijke voorzieningen vooraf niet zijn getroffen – de beëindiging van het Statuut voor Suriname een wettelijk vacuum zal doen ontstaan, hetgeen onherroepelijk tot juridische chaos en ernstige rechtsonzekerheid zal leiden, welke een gezonde en evenwichtige ontwikkeling van het soevereine Suriname, zowel in menselijk als in sociaal-economisch opzicht, op funeste wijze zullen beïnvloeden.

Voorgesteld is daarom, om geen specifieke datum te noemen, doch de vaststelling hiervan aan de drie regeringen over te laten. Zodra de noodzakelijke minimumwetgeving (zowel constitutionele als organieke) tot stand is gebracht, kan de datum door de drie regeringen in onderling overleg worden vastgesteld en wordt deze ter kennis van de drie Parlementen gebracht.

Door deze formulering is bereikt, dat er zekerheid is geschapen ten aanzien van de totstandkoming van de essentiële wetgeving, zodat er geen ongewenst juridisch vacuum ontstaat. Maar tegelijkertijd is ermee bereikt, dat voor de bepaling van de datum, met ingang waarvan de statutaire rechtsorde voor Suriname wordt beëindigd, niet wederom de procedure van de totstandkoming van een rijkswet nodig is. Alzo is het geheel van de voortvaardigheid van de Surinaamse regering afhankelijk, of de fundamentele wettelijke voorzieningen op korte termijn kunnen worden getroffen, waarna voor Suriname de statutaire rechtsorde direct kan worden beëindigd.'

Ten slotte moge worden aangetekend, dat de Staten van Suriname gaarne gebruik wensen te maken van het bepaalde in artikel 17 lid 2 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden ter afvaardiging van bijzondere gedelegeerden, ten einde de mondelinge behandeling van dit ontwerp van rijkswet in de Staten-Generaal bij te wonen en daarbij voorlichting te geven.

De Staten van Suriname,
E.L.A. Wijntuin, Voorzitter
mr. P.G. Wolff, Griffier